

IV. évfolyam, 10. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
esütörtök reggel.

HATÁRŐR

10
= UJVIDEK, 1908. =
február 2. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Petöfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők
ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A radikális szerbek.

Ujvidék, 1908. febr. 1-én.

A karlócai szerb egyházi kongresszus határozatainak legfelsőbb helyen történt jóváhagyásával a szerb nemzetiségi kérdés Magyarországon egy egészen új, egészen más stádiumba lépett. A szerb nemzetiség hasonlíthatatlanul legnagyobb pártja, a radikális párt a kongresszusi határozatok jóváhagyásával a szerb nép guvernamentális pártjává lett. Most már nemcsak számbeli arányánál fogva, hanem becsülettel kivívott és minden illetékes helyen elismert hatalmánál fogva egy a szorosán vett magyarországi, mint a horvátországi szerbség egyedül vezető pártjává lett. Ervényesülésének ezen sikerét csakis kitartó, fáradságos és jogos alapon folytatott küzdelmének köszönheti.

És nem e csodálatos, hogy ezen, főleg a szerb egyházi autonomia érdekében folytatott küzdelmében a legnagyobb ellenállást éppen vérei részéről, Polit és az önálló párt részéről kellett tapasztalnia?

Annál különösebb és feltűnőbb volt ezen utóbb említett, a szereplés színteréről most már lezorzult liberális és önálló párt harca a radikálisok ellen, mert támadásuk éppen abban csúcsosodott ki, hogy a radikális szerbek magyarbarát magatartását kifogásolták állandóan. Most, hogy ezen küzdelem oly eredményesen végződött, egy kis visszapillantást teszünk a szerb nemzetiségi politikának az utolsó időben, az utolsó néhány évben történt átalakulására.

A nagy nemzeti ellenállás kezdetén legelőször Ujvidéken, majd mind több és több helyen a nagy szerb radikális párt nyíltan az alkotmányvédők segítségére sietett. A szerb radikális párt központjában, Ujvidéken a magyar törvényhatósági bizottsági tagokkal versenyre keltek a szerb radikális bizottsági tagok a törvénytelen kormányrendeletek visszaverésében. A törvényhatósági közgyűlésen, szerb népgyűléseken a törvényhozásilag meg nem szavazott adók behajtása, az ujoncok állítása ellen hangosan, nyomatékkal tiltakoztak. Nyíltan kezdte ekkor hirdetni a szerb radikális párt, hogy a magyarországi szerb nép csak egy erős, alkotmányosan kormányzott,

független Magyarországon lehet boldog. Mind sűrűbben adtak kifejezést úgy sajtójukban, mint nép- és közhatósági gyűléseken, hogy amennyiben egyházi autonómiájuk vagy bármi tekintetben bizonyos jogosnak vélt kívánságaik vannak, azok kielégítését mint Magyarország hű fiait csakis magyar testvéreik bizalmának megnyerésével, Magyarország egységes állameszméjének mindennek fölé helyezésével, annak tiszteletben tartásával kívánják elérni. Magyarország gazdasági önállóságáért az ország különböző helyein tartott, a függetlenségi párt által összehívott nagy népgyűléseken részt követeltek maguknak és a hazafias határozatok hozatalában magyar testvéreikkel versenyre keltek. Hazafias magatartásuk bekoronázása pedig az az állásfoglalásuk volt, melylyel az osztrák parlamentnek Magyarország belügyeibe való beavatkozását Ujvidék törvényhatósági közgyűlésén oly férfiasan, oly impozánsan visszautasították. Pedig az osztrák parlament a mi nemzetiségeink érdekében toladott neki tilalmas területre.

Hogy bevilágítsak a szerb radikális párt politikai lelkivilágába, elmondok egy igen kedves epizódot, mely a nemzeti ellenállás legizgatottabb és legkritikusabb idejében Ujvidéken, egy (narodna zabava) szerb nemzeti mulatság alkalmával városunk országos nevű képviselőjével, gróf Teleki Arvéddel esett meg. Gróf Teleki Arvéd ezen legnagyobb szerb népmulatságon — ahol kétezren felül lehettek, — a fiatalság közé elegyedett és ott a katonasorban levő néhány fiatalembertől megkérdezte, hogy hány éves, volt-e már katona, mikor vonul be katonának. A megszólított csupa 20—23 év körüli szép szál legény volt. Valamennyit azt a választ adta: „katona sorban levő volnék, de nem állok be német katonának, mert én radikális vagyok”. Erre természetesen azt kérdezte gróf Teleki, hát a szerb radikális ifjunak nem kell katonának menni? Mire azt felelték, hogy aki most áll be katonának, az eladja szabadságát, hazáját. Megható volt mindezen derék szerb ifju nyilatkozata, akik vezéreik intő szavaira hallgatva, magatartásukkal nekünk magyaroknak oly becses szolgálatoakat teljesítettek.

A szerb radikális párt ezen hazafias magatartása nyerte ki a magyar nemzet bizalmát, első sorban a függetlenségi

pártét. Ezért álltak az országos függetlenségi párt vezérférfiai, köztük: gróf Teleki Arvéd, gróf Batthyány Tivadar, Holló, a szerb radikálisok pártjára egyházi autonómiájuk érdekében vívott nagy harcokban. Ezért tudták a legnagyobb magyar pártnak, az országos függetlenségi pártnak nagynevű, dicső vezérének, Kossuth Ferencnek bizalmát is megnyerni, aki ismét minisztertársainál, elsősorban Wekerle miniszterelnöknél ki tudta eszközölni, hogy a szerb radikális kongresszusi többség által hozott kongresszusi határozatok ő felségének jóváhagyására ajánltassanak.

Elesik, hatástalanná válik most már minden vád, melyet az osztrák érdekekért titokban, sőt néha nyíltan rajongó — szerencsére kicsi számú — Polit párti és önálló párti szerbek a kongresszusi határozatok jóváhagyása előtt, már-már sikerrel Kovácsoltak szerb véreik, a radikális párt vezetősége ellen, azzal gyansítván a szerb radikális párt vezetőségét, hogy magyarbarát politikát nem a szerb nép, hanem saját önző céljaik érdekében folytatnak. Legjobb esetben pedig azzal igyekeztek hangulatot ellentük csinálni, hogy ime olyan tehetetlenek, hogy a magyarok játéklabdájává lettek, anélkül, hogy a szerb egyházi autonomia érdekében bármit is keresztül vihettek volna. Vége most már minden gunynak, minden gáncsnak: a szerb radikális párt beigazolta, hogy népe érdekét, egyházi autonómiáját jobban tudta megvédeni, mint a hirhedt Polit vagy a horvát tulzókkal szövetkezett önálló párti szerbek. De megmutatta azt is, hogy lehet egy nemzetiségi párt népének barátja, anélkül, hogy meg kelljen tagadnia a magyar nemzetnek, magyar testvéreinek tartozó hűségét.

..... a . . . . r.

Gróf Teleki és a radikális szerbek.

A karlócai szerb egyházi kongresszusi határozatok első ciklusának legfelsőbb helyen történt jóváhagyása alkalmából nemcsak a magyarországi szerbek — köztük első helyen az ujvidékiek — hanem a horvátországi szerbek is üdvözlő táviratot küldtek városunk nagynevű képviselőjének, gróf Teleki Arvédnek. Minden üdvözlő irat a legnagyobb hála, a legnagyobb elismerés hangján emlékszik meg gróf Teleki hatalmas befolyásáról, melylyel sikerült igazságos ügyüket a legilletékesebb helyen kedvezően

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Vármege-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurbanban) 988.

elintéztetni. *Kvasofjevit*s orsz. képviselő, a horvátországi szerb radikális párt elnöke a következő sürgönyt küldte gróf Telekinek: „Önök és a függetlenségi pártnak úgy a magam, mint a szerb radikális párt legbensőbb háláját a kongresszusi határozatok szentesítéseért”. — De nemcsak gróf Teleki, hanem Dr. Balla Aladár főispán iránt is, aki orsz. képviselőnkkel s az orsz. függetlenségi párt vezér tagjaival együtt buzgólkodott az igazságos ügy sikeréért, több oldalról nyilvánult meg az elismerés és hála kifejezése. Egyebek helyett hadd álljon itt Dr. Kosztics ügyvéd, a glinai kerület képviselőjelöltjének a horvátországi radikális párt nevében Dr. Balla főispánhoz intézett következő üdvözlő sürgönye: „A szerb egyházi kongresszus határozatai szentesítése alkalmából bátorokodom Méltóságodat üdvözölni és radikális pártunkkal együtt működésének sikeréhez őszintén gratulálni”

Programm

Ujvidék városrendezési tervéhez.

II.

Forgalmi szempontból kiváló fontosságú az állandó Dunahid kijelölése, mely a város bővítési terv hálózatának vonalozására döntő befolyással bír.

Mint hogy fölöttébb kívánatos, hogy Péterváradal a város középpontja nyerjen minél közvetlenebb összeköttetést. nézetem szerint az állandó Dunahid a hajóhid helyén, illetve attól valamivel északra volna kiépítendő, hogy a hajóhid az állandó hid építésének ideje alatt rendelkezésre álljon. Ez elrendezéssel szemben fölmerült az az ellenvetés, hogy az állandó hid, a hajózás szempontjából kivánt magassága miatt a pétervárad kaput elzárná. Ez az ellenvetés azonban nem áll meg, mert az állandó hid pályája a közép felé nagyobb emelkedéssel építhető, úgy hogy a partok-

nál a hid pályája csak 1—2 méterrel legyen magasabb a Duna árvízszinénél.

Mint első sorban kiépítendő *főforgalmi vonal* 26 m. széles utca volna létesítendő a hidtól a főtérig, a főtéren 2—3 teleknek kisajátításával. Ezenkívül gondoskodni kell arról, hogy a Dunahidtól a Duna-utca, örmény töltés, vasúti állomás felé is forgalmi vonalok legyenek létesíthetők, továbbá egy főforgalmi vonal a vasúti állomástól az új városrészen át egészen a tamerini-utcáig. Ennek a vonalnak részben való kiépítése a Petőfi-utca tehermentesítésére azonban nem olyan sürgős, mint az a forgalmi viszonyok első vizsgálatából látszik. Ha a főtérről a Dunahid felé vezető utca, a tisztviselőtelep és más, azon a területen tervezett intézmények legalább részben megvalósítást nyertek, ki lehet építeni a Petőfi-utcával párhuzamosan haladó forgalmi vonalat is; addig azonban ennek az utnak kiépítése holt tőkét képezne.

A városbővítésre szánt területen a munkásházak és tisztviselőtelepen kívül kijelölendő volna egy *új városház* helye, kapcsolatban egy városi bérházzal, mely később a közigazgatás folyton fokozódó igényeinek is megfelelhesse. Igen eklatáns példa a jelenlegi széképület arra, hogy a város fejlődésére milyen nagy súlyt kell helyezni. Az alig egy évtizednél régebben épült városház már ma szűk; a javadalmi hivatal bérhelyiségben van; a pénztár és számvételezés, mely két hivatalnak a helyes számvitel szempontjából egymás mellett volna helye, teljesen szét van szakítva; hasonlóan a rendőrkapitányi és bejelentési hivatal; a gazdasági segéd hivatali helyiség nélkül maradt, mert a mérnöki hivatal nagyobb személyzete és tágabb munkaköre a hivatal helyiségeinek kibővítését tette szükségessé. Az új székház építése tehát már most aktuális és azt hiszem, hogy a jelenlegi székháznak a földszinten üzletekkel, az emeleten lakásokkal bérházzá alakításával és egy

egészen új bérházzal kapcsolatos új városház építésével a kérdést meg lehet oldani a város közönségének újabb megterhelése nélkül.

Hasonlóan szűk a *posta és távirda* épülete és azért célszerű, ha egy új posta és távirda palota részére megfelelő helyet már most kijelölünk.

Kijelölendő továbbá az új *gimnázium* helye — internátussal; nézetem szerint Ujvidéken egy *fa, fém és építő ipari szakiskola* létesítése is indokolt volna. Kijelölendő a tervezett *szinkör* és állandó *színház* helye, továbbá elemi *iskolák, ovodák, játszóterek* és talán a *kulturpalota* sem várhat magára 30 évnél tovább. Kijelölendő egy új *tűzvédelmi* épület helye, *vasárnapok, közraktár, sporttelep*.

Az új városrész utahálózatának megállapításánál arra kell törekedni, hogy az egy pont felé törekvő sugaras forgalmi vonalok és az ugyanazon pont körül sűrűsödő beépítés helyett az egész városrészen kiterjedő forgalmi háromszöghálózatot nyerjünk és hogy a beépítés az egyes forgalmi háromszögekön belül fokozatosan ritkuljon. Az egyes utcák rendeltetéséhez képest a zárt sorú építkezés mellett az előkertes és villarendszerű beépítés is indokolt levén, az egyes utcák építési módja már az általános tervben meghatározandó. A beépítés módjának és sűrűségének a kivánt értelemben való biztosítására a városrendezési terv kiegészítéseként szabályrendelet alkotandó.

Vizsgálva a mai város beépítését és összehasonlítva azt a városbővítés alapelveivel, könnyen megállapíthatók a régi város szabályozásának alapelvei is. Ez idő szerint a város csaknem egész forgalma sugaras irányban egy pont felé gravitál; ezt a forgalmat a jövőben bizonyos mértékben el kell osztani, úgy, hogy a főtér az átmenő forgalomtól tehermentesítették; viszont a főtérre vezető forgalmi sugárutaknak és a tehermentesítő transzverzális vonaloknak és körutaknak meg kell adni

TÁRCA.

A Földközi-tengeren.

— Fiumétől — Gibraltárig. —

Irta: Vértési Károly.

(Folyt.)

A Lipari-szigetek csoportja éjszak felé van, de a mi tekintetünk, messzelátónk nyugaton a festői Palermót keresi. Két napi és hat órai hajózás után elérjük. Szárnyaló sirályok kísérnek utunkban.

A római hírnévek az emlékeivel telt Szicília-sziget ahhoz a szép világhoz tartozik, mely Homér óta megbűvöli a szíveket. Volt módunk derült szép időben, a kellemes nyári estén a város regényes fekvésében, narancsligeteiben gyönyörködni. Az aranyalmát termő kertek lehettek a hesperidák, az éj nimfáinak akhelyei. Házoszlopokat látok, melyekre acanthusok kusznak fel, tüskétlen rózsák. Horgonyt vetve, huszonnégy órán túl tartott hajónk megállapodása Palermó előtt. A kikötőben egyéb óceán járók között örömmel pillantottam meg a „Koloszvár“-t. A füst gyengén száll fel a kúrtójából. Más hajóknak itt van a tanyájuk, ahol elpihennek. Mély szavu kúrtók szólnak. Két evezőstől hajtott számos bércónak rajzolta körül a hajónkat. A hullámfodrok csacsogtak, csobogtak.

Ki-becsónakadás. Érdekes esti sétát a palmasoros és oszlopcsoportozatos vizparton,

a Foro Italicón, vagyis Marinán. Megfigyelem parton, a tengeri utazóknak ismeretes, ringó lépteit. Hallgatom a derült kedélyű nép hangos nevetésre fakadását. Nappal a nap fényében, este, mikor bibort ölt fel, éjjel fényes kivilágítás mellett, mikor a teli hold szétveti az ezüstös világát, sok érdekeset, szépet látok. Angol, kendős kalappal, nem hiányzik. A nyakvédő lebernyeg, szellőmozgatja. Vasárnap volt.

A hajó fedélzetéről nagyon szépnek látjuk az enyhe éghajlatu Palermót. La Felice a neve. Boldog Palermó. A kívándorlók, kiket felszed hajónk, meghazudtolni látszanak a régibb időből való mondást. A koldus* is, kinek nem főznek semmiféle házbán, udvarban s aki a kőparton az Uristenre bizza az alamizsna megfizetését.

A város háttérében 610 méter magassággal a pupos Palegrino, Zarándok hegy, mely vihartól védi az alatta hosszukás négyyszögben épült várost, mely évenként sok zarándokot vonz ide turisták képében.

Palermó a Conca d'Oro-ban fekszik, az Arany Kagylónak nevezett koralaku síkságon, amely olyan termékeny, hogy az olasz, közmondásnak is használja, mondván: termékeny, mint Palermó. Sötétkék ég borult fölénk, mely Olaszország sajátossága. Költők énekelték meg.

A csendes vizet mintha kékeszöld zománccal vonná be. A kopár szirtek alján zöld szegély, melyből nyárilakok fehérlenek ki.

Víz és hegy, magasságos kék ég.

Nézzük a dóm éktelen kupoláját, hallgatjuk harangjának mély hangját. Szent Rózáliáról van nevezve a székesegyház, Palermó védszentjéről. Ez a bájos szűz, női romete, a Monte Pelegrinón élt áhitatosságban. A monda szerint 500 év után megtalálták holtestét egy barlangban, teljesen ép volt az. Behozták a városba és a halálvész megszűnt (1664.)

Visszagondolunk messze időre, régi történetre, mikor a feníciaiak által alapított és a carthagói uralom támaszpontjául szolgáló város, a világon uralkodó rómaiak, gótok, arabok, hatalmában volt.

Társaságunk nőtagjait inkább a cataniai és messinai vérpiros színű, apró, édes, déli napsütésben ért narancsok érdekelték. Özönével, neveltséges olcsó áron árulták az arany almákat, frissek voltak. Keltek és igen jól ízlettek.

Többen ellátják magukat dohánynyal, szivarral, szivarkával, nők is. Nekem a Fiumében, a magyar királyi jövedékekből beszerzett készletem el fog tartani a tengeri ut végéig. Jobbak az olaszországi hasonló gyártmányoknál és olcsóbbak a hajón, áruzsorával vásárolt amerikai rosszaknál és erőseknél. A mi kedvelt británikánkban, Haberman tudós vegyész pontos meghatározása szerint csak 1.39% nikotín lévén, leggyengébb, azt vettem. Virszinia kínálva sem kebl, abban egyszázad híján 4% van a dohánymérge anyagból.

a forgalmi vonalok jellegét az utca szélességének és beépítésének megfelelő szabályozása által.

Egy másik körülmény, a mely megfigyelést érdemel, hogy dacára az aránylag ritka beépítésnek, a régi városban alig vannak szabad terek. Ez ma még nem súlyos, mert a nagy telektömbök nincsenek beépítve. De fontos közegészségügyi érdeket képez, hogy ezeknek a nagyméretű tömböknek teljes beépítését a jövőben megakadályozzuk. Igen szép megoldást mutat a nagy telektömbök szabályozására Wälder József „Bácska Gyöngye” jellegű pályaterve, melynek megvalósítása nagyon kívánatosnak látszik.

A régi városban nemcsak szabad terek, hanem nagyobb telkek sem állanak a város rendelkezésére, az intézmények tehát az új városrészen rendezendők el annál is inkább, mert ez a terület a régi várost mintegy félkörben körülveszi és így az új intézmények ott létesíthetők, ahol azok rendeltetésüknek a legjobban meg is felelnek.

Azonban a régi városrészen a régi kórház telkén az új gimnázium elhelyezése igen jó megoldásnak látszik, mert a gimnázium növendékeit nagyjából a vidék szolgáltatja.

Minthogy idővel a régi városrészen köztisztviselők is létesítendők lesznek, helyes gazdasági politika volna, ha a város nagyobb telkeket, esetleg egész telektömböket, melyek ma még alig vannak beépítve és ennélfogva kis értéket képviselnek, köztisztviselők céljaira megszerzi. Ezeket a területeket előre kijelölni azonban nem volna célszerű.

A régi város szabályozásánál általában óvakodni kell az agyonrendezéstől. Vannak szakértők ma is, akik a legszebb perspektívát nyújtó homorú vonal kiegyenlítésétől sem rettennek vissza. Pedig a régi városépítők, ha talán öntudatlanul is, de

Huszonnyolc órai palermói tartózkodás után a vízi járművek rajából tovább mentünk. Fojtó, szíraz melegség után ismét a tenger friss lehe. Felvett a gőzös sok olaszt. Tereferere. Napsütötte kézfejekkel hadonáznak. Kalatyoltak egyszerre, locsogtak szünet nélkül, mint a hullámfodrok. Egynemelyik csillogó szemű nőnek arca, az élet előrehaladott korában is megtartotta régi szépségét. Annál több apró szarkaláb a másikonál szeme körül. Feltűnést kelt egy halvány barna arcú leány, igéz. Kezét az ölébe ejti és esti dalba kezd.

Járnak-kelnek Amerikába, anyagi erejük gyarapítása okából, vagy pedig jobb megélhetést keresnek. Ugrik ez a nép a világban, össze-vissza terveket megvalósítani. A tenger gazdagsága az olasz ég megannyi áldása nagyon megoszlik, mert tömören laknak, sokan vannak és elmultanak a szép idők. Ezt sajnálják, ezt fájlatják.

„Nessun maggior dolore
Che ricordarsi del tempo felice,
Nella miseria . . .”

mondja Dante.

határozottan nagy művészi érzékkel teremtettek szép utcákat és tereket, melyeknek zárt, perspektivikus elrendezését megbolygatni — nagy hiba volna. És amint a folyó szabályozásoknál rájöttek arra, hogy teljesen elhibázott szabályozás az, mely nem számolva a folyó természetes kanyargásaival, a kanyarulatok átvágását és a folyó egyenesítését célozta, azonképpen a városépítésnél is megmutatta a tapasztalat, hogy a hosszú egyenes utcák és azok keresztelvényei által teremtett nyílt terek nemcsak esztetikai szempontból, de forgalmi szempontból sem elégitik ki az igényeket. A keresztelvények torlódásokat eredményeznek, a hosszú egyenes vonalok pedig egyes pontok között ugyan a leg-rövidebb összeköttetést képezik, de az a mérsékelt ivben haladó vonalhoz képest alig jelent számbavehető utmegtakarítást. E mellett a nyílt keresztelvények és hosszú egyenesek kietlen sóvár képet adnak.

Az előzőekben vázolt alapelvekből indul ki az idecsatolt városrendezési tervvázlat, mely — ha a város közönsége letárgyalta és elfogadta — a város részletes fölvétele után az általános és részletes városrendezési terv alapját képezhetné.

Különösen ki kell emelnem, hogy a vázolt elvek alapján kidolgozott városrendezési terv csak a szabályozás és kibővítés eszméit rögzíti meg; a kivitelnél a szabályozási vonalok eltolódnak aszerint, amint azt a tényleges beépítés kívánja. A szabályozási vonalok kitérésére alkalmas, városrendezési terv csak pontos városi térképek alapján dolgozható ki. Ilyen városi térképek hiányosak, nem elég pontosak és kis léptékűek úgy, hogy ezek alapján kiviteli városrendezési terv nem készíthető el. A legsürgősebb feladat tehát a város pontos felmérése és térképezése és pedig abban a terjedelemben, melyben a városrendezés 30—40 évre előirányzott keretbe kijelölhető — Ez az első lépés a rendszeres városépítés biztosítására, amely némi anyagi áldozatot kíván ugyan, de a melytől nem szabad visszariadnunk, ha el akarjuk érni azt, hogy Ujvidék az ország első vidéki városa legyen, amire sajátos viszonyainál fogva hivatva van.

HIREK.

Farsangi naptár.

A Mayer nagyszálló Vigadó-jában

1908. február 2. A református dalegyet nemzeti bálja.
 „február 5. Magyar főgimu. bálja ugyanott.
 „február 8. Magyar nőegylet bálja ugyanott.
 „február 9. Munkás egyet bálja ugyanott.
 „február 10. Szlavianszky orosz daltársulat hangversenye ugyanott.
 „február 12. Radikális beszéda ugyanott.
 „február 15. Kábaré estély ugyanott.
 „február 16. Daloskór estély ugyanott.
 „február 22. Tisztibál ugyanott.
 „február 23. Fráter Loránd estély ugyanott.
 „február 29. Keresk. iskola hangverseny ugyanott.
 „március 1. A Frohsinn estélye ugyanott.
 „március 3. A Tabitha nőegylet ugyanott.
 „március 7. A kereskedő ifjak bálja ugyanott.
 „március 15. Kurz Solma hangverseny ugyanott.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán tegnapi, febr. 1-én a r. gyorsvonattal Budapestre utazott, ahová egy értekezletre a miniszter-

elnökségtől kapott meghívást. Főispánunk holnap, hétfőn érkezik vissza Ujvidékre.

Nemeskeblő adomány. Ernst János és fia cég a városi szegényeknek 5 öl tüzelőfát adományozott. E jótékony adományozók nemeslelkűségét bizonyítja.

Nyári üdülőhely a városháza előtt. A múlt évi októberi közgyűlés tudvavelőleg megengedte Mayer Imre szállodásnak, hogy a városház előtti aszfaltozott téren bérfizetés ellenében nagyvárosi jellegű üdülő helyet létesítsen. Az ezen határozat ellen Vörös Ernő, az Erzsébet szálloda volt bérlelője által benyújtott felelkezés felett most akként döntött a belügyminiszter, hogy a közgyűlés határozatához hozzájárult. Ez a döntés csak előnyös városunkra, mert a mellett hogy a várost új jövedelemhez juttatja, a Mayer Imre által nagy költséggel felépítendő pavillonok érdekes újítást képeznek és nagyban fogják emelni a város központjának szépségét. Mayer Imre rászolgált arra, hogy érdekes és költséges vállalkozását a város közönsége támogassa.

Betiltott szakgyűlések. Szentmiklóssy Árpád és társai jan. 31. este 8 órára a Fehér Ferenc-féle vendéglőben *famunkások* részére szakgyűlés megtartásának engedélyezését kérték, e gyűlés megtartását azonban rendőrségünk, tekintettel a késő esti időre és arra, hogy a bejelentett szakgyűlés tulajdonképpen népgyűlés jellegével bír, betiltotta. Ugyancsak betiltotta rendőrségünk a vasárnap délutánra a *cipész munkások* által tervezett szakgyűlés megtartását is, mert már a gyűlés tárgysorozatából megállapítható volt, hogy az szakgyűlés leple alatt nyilvános *politikai népgyűlés* lenne és abból kifolyólag — tekintettel a munkaadók és munkások, valamint maguk a munkások között is fenálló egyenlenségekre könnyen *rendzavarás* támadhatna.

A kir. kath. magyar főgimnázium által e hó 5-én szerdán — Mayer vigadótermében rendezendő *hangverseny műsora*: 1. Mayerbeer J. Koronázási induló „A proféta” c. operából. Előadja az ifj. zenekar. — 2. Liszt F. XII. magyar rhapsódia. Előadja Löwinger K. VII. o. t. — 3. Jelenet Vörösmarty „Marót bán”-jából. Marót bán Hoós K. VII. o. t., Bod-Ujhelyi L. VIII. o. t. — 4. Eckert K. „Hajósdal

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsió egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsió

specifikus megbízható szer **mindennemű tüdőbaj** ellen

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú táperoje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat veszik, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulthatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti füveg ára 2 k.

50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Sirolin
 Csak az étvágyat és a testület, megszűnt a köhögést, váladékot, éjjeli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
 ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen minden esetben „Roche” eredeti oromogóit.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban. — Ára füvegként 4.— koron.

férfi négyes. Énekli az ifj. férfiak. — 5. Bériót Ch. „Fantasie-Ballet”. Hegedűn előadja Steiger B. VIII. o. t., zongorán kíséri Löwinger K. VII. o. t. — 6. Kerner-Herodek: Magyar dal. Melodráma. Szavalja Zahorecz K., zongorán kíséri Löwinger K. VII. o. t. — 7. Bihari J. Adagio lamentoso, vonósnégyes. Előadják Hollós L., Kiss A., Pekló K. és Steiger B. VIII. o. t. 8. Léh J. Népdalegyveleg: a) Őszi rózsza b) Kerekes András nótája (bariton solo), c) Ott a hol a Maros vize. . . d) Magasan repül a fecske madár. . . Énekli az ifj. vegyeskar. — A hangversenyt tánc követi s a tiszta jövedelem az ifjusági segítő alapok javára fordítatik — A hangverseny kezdete 8 órakor.

Az ujvidéki izr. nőegylet hálás köszönetét fejezi ki mindazon kegyes jótevőknek, akik folyó évi január 18-án tartott jótékony célú mulatságához felülfizetéssel hozzájárultak, névszerint: 50 kor. Ujvidéki Takarékpénztár, 20 kor. Balla Aladár, 15 kor. Schwarz Testvérek, Ernst Márkné, Központi Hitelintézet, 14 kor. Brüll F. F., Dr. Leitnerné, 10 kor. Roth Vilmosné, Radovánovits, Strasser és König, Zsófiámalom, Gross Hermann, Dungyerszky, Ernst Bernát, Ernst Betti, Ernst Józsefné, Dr. Kubinyi Károlyné, Löwy Mátyás és Tsa, Ujvidéki Népbank, I. só Ujvidéki Magy. Előlegezési egylet, Brunner, Dr. Keményné, Dr. Fischer Henrik, 8 kor. Dr. Freund Ede, 7 kor. Dr. Ofner Oszkár, Oppenheimer Miksa, Várnay, Dr. Nagy Ferenc, Dr. Oppenheimer Ármán, Gold Béla, Löwinger Kálmán, 6 kor. Goldfahn Gézáné, Dr. Kovácsné, A. Maina, Hirschné, Duschinsky Emma, Dr. Szchlezák Lajos, Dr. Kassovitzné, Kämpfer Lina, Dr. Barta Félix, 5 kor. Pallós Jenő, Nenadovits György, Altwirth Frigyes Fia, Dr. Horváth Géza, Kunwald, Stefánovits L. Fia, Krón Károly Fia, Krón Károly, Keresk. és Iparosok Bankja, Berczeller, Dietzgen, Loschitz, Schaffer Samu, Dr. Luszigné, 4 kor. Dr. Gál Ödönné, N. N., Dr. Bruck Benőné, Löbl Hermina, Wolf Samuné, Vuics, Forgács Benőné, Königstädler Károlyné, Königstädler János, Grosz Adolf, Klein Oszkár, Wagner Testvérek, Krausz Samu, Kohn Fülöp, Königstädler Olga, Adamovich, Dr. Rózsa Miksa, Menrath, Dr. Ofner Mór, Schossberger Lajosné, Dr. Endrócy, Geiger Mária, Czeypek E., Dr. Pálmayné, Kondorossy N., Wimmer Károly, Teubner, 3 kor. Skutetzky Emil, Dr. Loránd, Berger, Rosenbaum és Stern, Brüll Rózália, Cselikovits Testvérek, Dr. Belohorszky, Dr. Steinfeld, Dr. Szentiványiné, Singer József, Deutsch Kálmáné, Dr. Gávanszky, Herzog István, Rainer Simon, Polith Mihályné, 2 kor. Lobenstein, Dr. Jójkítsné, Hirschenhauser Benő, Dr. Kleinné, Bíró Dezsőné, Wertheim Henrikné, Nemesányai, Zoltán Dénesné, Fischer Adolfné, Krón, N. N., Schaffer, Hartusch Hermina, Dr. Szabó Lajosné, Böhm Bernát, Dr. Kármáné, Löwenberg Hermann, Heim Fülöp, Weigl Károly, Schön Vilmos, Schomann Matild, Schomann Rozina, Dr. Micátek, Schiff Lajos, Witz Ferenc, Schaffer Jakab, Dr. Csirits Milán, Vukicsévit Milava, Goldberg T., Polit Julia, Steiner Gyula, Klesz Emma, Scheer Fülöp, Kapamadsia István, Fleischer és Mayer, Ármány, Ivoschevits, Schwarz Vilmos, Urbán, Ofner Ernestin, Schossberger Fülöp, Löwy Adolf, Dr. Ofner Ferencné, Lichtschein, Weinfeld M. Grün Sámuel, Schossberger L. és Tsa, ifj. Ofner Mihály, Márer József, Trostler, Löwinger Fanny, Schossberger Adolfné, Frank Gyuláné, Kiss Lipótné, Kovács Bálintné, Simon György, Weiner és Klauber, Loker Vilmos, Pilisch Julia, Roth Ignácné, Plavsits, Jovánovics Péterné, Stuchlickné, Juhász Jenőné, Ofner Mór,

Spitzer Lajos, Hajek, Weisz Józsefné, Weinfeld Katalin, Weith Hermann, Dr. Gruby Rezső, Szemere Jenő, Brüll Lipót, 1.50 kor. Pesing Dávid, 1 kor. Löwenstein, Mudroch, Huck, Stein, N. N., Bulics, Massong, Scheer Ferencz, Bndosan Lázár, Herger Ágoston, Bröder Simonné, Nachtmann, Petrovits és Popovits, Böhm, Marijanszky és Hohlfeld, Wollner Lipót, Hecksch nővérek, Kellermann Fülöp, Adler Gézáné, Fischer J., Lütze, Hirsch Leo, N. N., Janszky Irma, özv. Lengyelne, 60 fillér Mikits, Stojkovits, 50 fillér Steinitz Náthán.

Alapszabályokjövahagyása. Az „Ujvidéki Keresztény Szociális Egyesület” alapszabályait a belügyminiszterium jövahagyta. Az egyesület alakulási ünnepélyét február 29-én az „Erzsébet” szálloda disztermében tartja. A fiatal egyesület az ujvidéki ipar érdekében az építési munkázartat megszüntetésével is áldásos működését bizonyítja s megérdemli a nagy közönség pártfogását.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 24—31-ig bejelentett születések 15, még pedig 6 fiu, 9 leány; meghalt: 30. Január hó folyamán 71 születéssel 77 halálzósi eset áll szemben.

Az „Ujvidéki Katholikus Olvasókör” vasárnap tartotta 7. rendes közgyűlését saját helyiségében Dr. Ámon Pál kanonok-plébános elnöke alatt. Elnöki megnyitója remek volt. Úgyes hasonlatokkal mutatta meg a népnek, hogy a katolikusokak összetartani kell, pedig ehelyett a széthuzódást, egyesülés helyett szétszakadást, pártoskodást látunk egymás között. Az egymás megbecsülésének hiánya, a katolikus érdekek iránt mutatkozó közöny nem hoz egymáshoz közel, sőt eltávolít. Szomorú jelenség az, hogy a katolikusok egy közös eszméért nem tudnak kitartani, szomorú jelenség, hogy tétlenül néznek a levegőbe akkor, amikor a katolikus törekvések keresztülvitelelőrl lenne szó. Manap legtöbbször a hitetlenség jellegű irják zászlajukra és hadat izennek vallásnak, egyháznak, templomnak és mindennek, ami a hitélet emelésére vonatkoznék. Városunk 12.000 katolikus nagyot, hatalmasat tudna teremteni, ha meg volna bennök az összetartás. De úgy van az egész országban egyaránt; összetartásra, a katolikus eszme mellett való kitartásra buzdította a kör tagokat. Ezen érzelmek között nyitotta meg a közgyűlést. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Gógös Árpád titkárhelyettes mutatta be az együletnek 1907. évi működéséről ügyes jelentését. Kitűnt ebből, hogy az egyesületnek 206 tagja van, hogy a kör új helyiségbe, saját házába költözött, hogy három mulatságot és két színelőadást rendezett. A pénztárnoki jelentést Guszek István pénztáros terjesztette elő, amely szerint 280 kor egyenleggel záródott az 1907. évi mérleg. A számvizsgálók jelentése alapján a pénztár rendben van és Guszek István pénztárosnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A választások során Dr. Ámon Pál nagymérvű elfoglaltsága miatt nem lehetvén mindig abban a helyzetben, hogy személyesen ellátogasson a körbe, ennek élön kíván maradni azután is, de kéri a közgyűlést, hogy egy ügyvezetői elnököt válasszon meg, ki állandóan a katolikus nép között tartózkodhatik és több időt szentelhet az ügyeknek, mint ő. Ajánlja erre az állásra Geiszler Józsefet, a körnek igazi atyját, aki a körnek megteremtője volt és aki ezt az állást ezen-tul is elfogadni hajlandó és kinek megválasztása a kör fejlődésére elegendő biztosíték. Dr. Ámon Pál erre disszelnőknek választatott meg. Alelnöknek ismételtén Dr. Piukovich Sán-

dor, titkárnak Gály József, pénztárnoknak Guszek István, választmányi igazgatónak Kardos Miksa, ellenőrnek Kovács Zoltán választattak meg. Ezenkívül még 3 számvizsgálót és 18 választmányi tagot választottak. Az ujonnan megválasztott elnökért Dr. Piukovich Sándor alelnök vezetése mellett küldöttség ment. Geiszler József a körben megjelenvén, őt Dr. Ámon Pál üdvözölte, mire Geiszler József igéri, hogy szívvel- lélekkel csüngve a körön, annak felviigaztatására fog törekedni és minden erejével előmozdítja annak érdekeit. Köszöni a kör tagok bizalmát. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Dr. Városv Gyula érsek ő nmgát.

Ölpész-ipari szaktanfolyam Úgy a helybeli cipész munkások mint utóbb a mesterek is a helybeli rendőrkapitányság mint első foku iparhatóság útján a szegedi kereskedelmi és iparkamarához egy szaktanfolyam engedélyezése iránti kérvényt nyújtottak be. Reméljük, hogy törekvő iparosaink és munkásaink kérvényét az iparkamara, mely már ismételtén mutatta ki városunk iparosai iránti meleg rokonszenvét és pártfogását, ezen kérvényeket is kedvező értelemben leendő elintézésre fogja a keresk. miniszteriumhoz felterjeszteni.

A Báro Hirsch Mór jótékonyági egyesület e hó 2-án, ma vasárnap, délutáni 3 órakor a polgári fiúiskola tornatermében rendes évi közgyűlést tartja.

Az építési munkázartat megszünt. Ujvidék közönsége előtt nagyon is ismeretesek az építőmunkások sztrájkjai és boykottjai, a melyek végkép elkeserítették az építetőköt és vállalkozókat, de még az építőiparnál teljes pangást is okoztak. Midőn a m. é. októberben az ujvidéki szervezett munkásság — egyik elvtársuk állítólagos bántalmazása miatt — több napi sztrájkot mondott ki, az építőmesterek munkázartat mondottak ki és oly határozatot hoztak, hogy szervezett munkással többé nem dolgoztatnak. A munkások józanabb része ez alatt kiválva a nemzetközi szociáldemokrata szervezethől, hazafias irányú „keresztény szociális Egyesület” neve alatt ujjalag szervezkedett és a helyi építőmesterek szövetségével érintkezésbe léptek azzal az igórettel, hogy egyesületök feladatául nem a politikai tömegsztrájkot, hanem az elvállalt munkának zavartalan elvégzését tüzték ki. A mesterek szövetségének bizottsága erre új tárgyalásba bocsátkozott a ker. szociális egyesület munkás tagjaival és rövid, nyugodt lefolyású tárgyalás után két évre új munkarendet állapított meg, egyszersmind az iparhatóságnak tudomására hozta a munkázartat beszüntetését. Az új munkarend igen szép új elönyöket biztosít a munkások számára, másrésztől a munkarend védő bizottság intézménye működési körének kibővítésével biztosítékot nyújt a vállalatok nyugodt lebonyolítására és így a vállalkozási kedv emelésére. Az építőmesterek ezen jóakaratu és együttes akciója békét és új lendületet hoz az ujvidéki építőipar életébe.

Munkás egyleti bál. Az ujvidéki munkás-egylet e hó 9-én saját betegsegélyző és önképző pénztára javára munkás-bált rendez Mayer vidadótermében.

Halálozás. Özv. Kondorossy Márta ur-asszony péntek reggelre, alig néhány napi betegeskedés után, életének 81. évében meghalt. Az elhunytban Dr. Radovanovics Györgyné, Dr. Adamovich Istvánné és Kondorossy Döme édesanyjukat siratják. Temetése e hó 1-én nagy pompával és a közönség igen élénk részvétele mellett ment végbe.

Osó. Az ujvidéki kir. törvényszék *Gavanszky Mladen szenttamási* lakos ellen a csődöt elrendelte.

Pigyelem! Ma, vasárnap este rendezti a magyar vegyeskar a Mayer vígadóban a nemzeti bált.

Az „Ujvidéki Katolikus Olvasókör”-ben ma vasárnap d. u. 4 órakor Dr. Piukovich Sándor tart előadást: „A magyarországi katolikus irodalom multjáról és jelenéről”.

Eljegyzési Lakodalmi Damast Eolienne - **Selyem** és „Henneberg”-selyem 75 kr. töl-feljebb, bórmentve és vámmentesen. Minta postafordul tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. **Henneberg** in **Zürich**.

Nyilt-tér.*)

Az „Ujvidéki Közlöny kiadójától” **ÓVÁS.**

Az „Ujvidéki Közlöny” kiadóhivatala tisztelettel értesíti hirdetőit, előfizetőit, úgy mint lapja nyomdájának b. rendelőit, hogy mivel *Egervári János* főmunkatársát visszaélései folytán kénytelen volt elbocsátani, ezen ember sem lapja számára előfizetők és hirdetők gyűjtésére, sem pedig nyomdai munkák szerzésére a kezei közt levő szerződés szerint följogosítva nincsen. *Egervári János semmiféle pénzfelvételre nem volt és nincsen följogosítva.*

A Szegedi Naplóból vettük a nevezett emberről a következő hirt:

§. *Felhő Rózi*, mint *tanu. Felhő Rózi* a szegedi színház primadonnája — mint megirtuk — 1906. évben megrendelte *Egervári János* könyvügynök által a *Könyves Kálmán-féle* zeneműtárt 10 koronáért, havi 1 koronás részletfizetésre. A könyvügynök a megrendelési lapban a 10 koronát 100 koronára igazította ki. *Felhő Rózi* természetesen nem akarta kifizetni a nagyobb összeget, mire a cég beperelte. *Felhő Rózi*-nak meg kellett fizetni az összeget, de akkor magánokirat hamisítás miatt feljelentette *Egervári* ügynököt, akit a szegedi törvényszék a mai főtárgyalásra elővezetett. *Felhő Rózi* édes anyjával jelent meg a tárgyaláson és a tanuk padján foglalt helyet. *Nevesy Kálmán* elnök nyitotta meg a tárgyalást. *Birák Babó Andor* és *Serhauser József* dr. voltak. A vádhatóság képviselője. *Szapár József* kir. ügyész a tárgyalás elnapolását indítványozta, mert az egyik tanu nem jelent meg s nélküle érdemben eljárni nem lehet. A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette, hogy a tárgyalást elnapolja.

* Ezen rovatt alatt közlötték a szerkesztőség nem felelős.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Gyertek, gyermekek, haza kell mennetek!

Itt küldi a mama köpenyeiteket és azonkívül minden gyermeknek öt *Fay*-féle valódi szodén ásvány-pasztilát. A játékokban főlhívottatok és *Fay* valódi szodénija nélkül meghaltok. Tini már amugy is újra köhög; — tegnap elfelejtette a szodéniját magával vinni az iskolába. *Fay* valódi szodénija valódi jótévője a gyermeki szervezetnek. Kapható minden gyógyszerártdan, drogeriában és ásványvízkereskedésben skatulyája 1 K. 25 fillérért.

Főraktárak Budapest: *Egger Leó* dr. és *Egger J.* VI., Váci-körút 17., *Kochmeister Frigyes* utóda, V., Hold-utca 8., *Thalhammer és Seltz*, V., Zrínyi-utca 3., *Török József*, VI., Király-utca 12.

Feladás szerkesztő: *Lustig Nándor* dr.
Szerkesztő: *Zanbauer Agoston*.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

8543/1907. t.k.v. szám.

Póthirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az ujvidéki I. magyar előlegezési egylet végrehajtónak özv. *Gyenzise Sándor* és tsai ujvidéki lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 400 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 8294/907. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben az ujvidéki 556. sz. betétben A. I. 1-2 sorsz. a. foglalt 1707 és 1708 hr. 24. ö. i. sz. jószágtestre 13196 kor. kikiáltási árban a kir. törvényszék árverési termébe 1908. évi február hó 29. napjának d. u. 3 órájára kitiűzött árverés az 1881. LX. t.-c. 167. §-a alapján *Szencz György* végrehajtató érdekében is 70 kor. tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Ujvidék 1907. évi november hó 26-án.

Molnár,

kir. törvényszéki bíró.

27/1908. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. III. 1750/5. számú végzése következtében *Dr. Lustig Nándor* ügyvéd által képviselt *Weiner & Klauber cég* javára *Mirkovits Jgnác* ellen 447 k. 62 f. s jár. erejéig 1907. évi december hó 13-án fogantatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1630 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: kartonok, vászon, különféle rőfös áruk vasrudak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósi 1907. Sp. III. 1750/6 számú végzése folytán 447 k. 62 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi nov. hó 11. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 148 korona 46 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, *Kölpényben alaperes üzletében* leendő megtartására 1908. február hó 12-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1908. évi január hó 29. napján.

Horváth Gusztáv,
kir. bír. végrehajtó.

25. szám. végható. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. III. 1751/5. számú végzése következtében *Dr. Lustig Nándor* ügyvéd által képviselt *Altmann J. és tsai* javára *Mirkovits Jgnác* ellen 60 k. s jár. erejéig 1907. évi december hó 13-án fogantatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 630 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: karton, vászon, flanel, vasrudak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósi 1907. évi Sp. III. 1751/6. számú végzése folytán 67 kor. 06 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Kölpényben alaperes üzletében* leendő megtartására 1908. február hó 12. napjának d. u. 1 órája határidőül kitiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az alárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1908. évi január hó 29. napján.

Horváth Gusztáv,
kir. bír. végrehajtó.

Ujonnán nyit! **Wien** Ujonnán nyit!

PARK-HOTEL

A déli és államvasut érkezési oldalával szemben.

Közlekedés minden irányba, finom polgári ház pompás szabad fekvéssel, az ujkor minden kényelmével modernül berendezve, villamvilágítás, lift, központi fűtés, fürdők, olvasó-, reggeli- és chaufourszobák, automobiltároló. Restauráció a házban. Pótlás tisztaság. — Mérsékelt árak.

Wieninger Rudolf, tulajdonos.

Telefon: 7493. Wien, IV., Wiedener-Gürtel 18.

2-5

Köhögés, rokedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefűzükorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1. doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk k el!

2-6

Kitűnő karban levő, majdnem új,
legmodernebb
Smith-Première
IRÓGÉP
új írógépasztállal, teljes felszerelésű sok-
szorosító géppel azonnal eladó.
Bővebbet itt a nyomdában.

SZÓLLÓ
kamenicai országuton fekvő, 5
holdas, házzal együtt eladó.
Tudakozódni lehet **Altvirth**
Frigyes fiánál Ujvidék. 3-4

Árverési hirdetmény.
Az elmúlt hónapokban lejárt zálog-
tárgyak hatósági közeg jelenlétében e
hó 6-án alá kerülnek.
Azok akik tárgyaikra igényt tartá-
nak e hó 5-én déli 12 óráig kivált-
hatják esetleg meghosszabíthatják.
LÖWINGER KÁROLY és FIA.

WAGNER TESTVÉREK

T. cz.
Az 1866-ban alapított fűszer-, csemege- és borkereskedésünket,
mely alapítása óta a Ferenc József-téren fekvő Dúngyerszky házban
volt, 1907. vagyis múlt év december havában külön e célra épült házunkba
helyeztük át s üzletünk már most a Ferenc József-tér 3. szám alatti
saját házunkban található.
A mai izlésnek megfelelően helyiségünket minden kényelemmel láttuk el,
pazarfényű berendezés, csinos izléses kivilágítás, óriási helyiség és kira-
katok, az áruk szakszerű csoportos kiállítása, a raktár, souterrainpince árufel-
vonóval a kiszolgálást könnyűvé és az eddiginél is gyorsabbá teszik; bátran
mondhatjuk tehát: üzletünk minden tekintetben vetekedik nemcsak a mi, hanem
a külföldi fővárosok csemege-üzleteivel és látványosságával s Ujvidék diszjévé lett.
Fűszer, csemege, sajt, bor, liqueur, pezsgő, déligyümölcs, tea, rum, teasüte-
mény, hal és főzelék conservek, bonbons, gyümölcs, vadak, ásványvizek árusítá-
sához legújabbban a hideg felvágottakat is felkaroltuk, így eladásra kerül kizáró-
lag legfinomabb minőségben: kassai és prágai sonka gépfelvágással (ujdonság),
debreceni paprikás, kolozsvári husos szalonna, debreceni és szepesi virsli, csá-
szárhus, ajókás és májas különleges hurkák, lengyel és vesepecsenye kolbász,
lyoni stb. mindig friss állapotban.
Naponta friss sonka szétkildés; ozsonnák és jourok részére hideg plattnik
diszes és izléses elrendezését minden kivitelben (plattnik kikölcsönzésével)
elvéllaljuk.
Üzletünk megtekintését akár vétel nélkül is kérjük, méltóztassék szives bizal-
mával bennünket megtisztelni: biztosítjuk az árak kiváló olcsóságáról és legjobb
kiszolgálásról.
Magunkat szives jóindulatába ajánlva vagyunk kiváló tisztelettel
Ferenc József-tér 3. Telefon 105. WAGNER TESTVÉREK,

UJVIDÉK, SAJÁTHÁZ

A Málmás SICULIA forrásvíz.
A legjobb gyógy- és asztali üdítő víz.
A gyomorégést azonnal megszünteti.
Páratlan nyálkoldó és étvágygerjesztő.
A gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag-hurutos bántalmaknál főlölmulthatatlan.
Magyarországi főraktár:
BRÁZAY KÁLMÁN
Budapest, József-körút 37. Telefon 59-40
A sós savanyú vizek királya 3-26
Kapható minden gyógyszerár-, drogériás fűszerkereskedésben.

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ
elérőrangú hashajtó
Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendelő-
seknek eleget tesz az
Erzsébet-sósfürdő forrása
Budapest - Kelenföld: Telefon 40-84.
Női bajok, aranyér, köszvény.
alhasi bántalmak, ált. vérhűség, májbajok és túlsá-
gos elhízás ellen páratlan hatással bír
otthoni használatra az
ERZSÉBET-SÓ,
mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban,
gyógyszárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben.
Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az
ERZSÉBET-SÓSFÜRDŐ igazgatósága
Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.
5-14

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörz-
söléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.-
és ügyesólván minden gyógyszerárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétkildés.

Fillér 4 Fillér
A NAGYMOSÁS!
ha ruha kékítéshez szabadalmazott
URANOS PASZTILLAT használ!
Patyolat fehér lesz a fehérenemű!
Foltot vagy csíkot nem csinál!
Artalmatlan, mert savmentes!
Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.
URANOS-pasztila csak 4 fillér
és egy mosáshoz elég!
Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható:
Mintadobozt = 10 drb pasztilla = 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegekben is) küldenek:
HOCHSINGER TESTVÉREK
vegyészeti gyár, Budapest, VI. kerület.
Ujvidéken: Horváth Károly, Nenadovich Sándor és Ziegler
Ferenc urak.

gyülés
jogot c
vannak.
Va
Pé
Fő
Á
Je
Va
Kő
In
Po
Er
Fo
A
Ves
Fő
Há
Al
Be
Ta
Ad
Ti
Be
He
En
Vi
Kő
Fo
Ny
Fo
Ba
Fent

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

KAPHATÓ:
URBÁN IGNÁC
könyv- zenemű és
papirkereskedésében
UJVIDÉK.

10-12

Csak Szlávnics Dusán

sörcsarnokában

UJVIDÉKEN,

a melyet

Runics Milivoj

vezet,

valódi ősforrási

budweisi-sör

a polgári sörfőzdéből

méretik ki, amely a bírósági szakértő
véleménye szerint a pilseni sörrel
10-10 teljesen megegyező.

100% haszon!

Bárhonl azonnal jövedelmező egyszerű gyártás! melyhez kevés tőke, csak kőly berendezés és szakismeret nem szükségesek: könnyen eladható tömeges fogyasztási cikkek minden háztartás számára. Nagyszerű siker kimutatható. Kérje azonnal az ismertető ingyen megküldését. Slobenhirteni vegyszeti iparmű magyarországi fióktelepe, Budapest, I., Orbánhegyi-ut 6./R

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját kezében kezelt bérékből összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

Értesítés!
Gabelbergerszakiskola.

Február 1-én gyorsírásiskolámat megnyitom. Mérsékelt tandíj mellett bárki elsajátíthatja a magyar és német gyorsírást. Jelentkezéseket lakásomon: Vörösmarty-utca 15. fogadok, hol egyéb felvilágosítással is szívesen szolgállok.

Ujvidéken 1908. január havában.

3-3.

Csernyei Mór,
okl. gyorsírás-tanár.

**3 UJ SZÓ ...
ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST**

**GESSLER SIEGFRIED
JÄGERNDORF-BUDAPEST**

GESSLER FÉLE VALÓDI
**DANUBIUS
MUSTÁR**

LOKER VILMOS

Szakképzett mű- és látszerész.

UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.

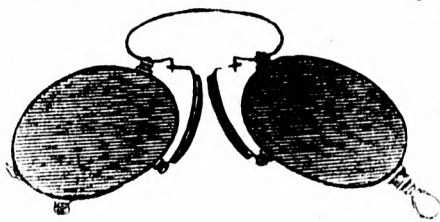
Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja. Aki jól akar látni.
Aki jó szemüveget vagy civikert akar venni: az forduljon

LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legújabb apparátus segítségével szakszerűen megvizsgáltatnak. Csakis a legfinomabb kristály üveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki.

Jó minőség, olcsó árak.

Villanyos házi csengő berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

MEGHIVÓ.

A bulkeszi segély- és előlegezési egyesület mint szövetség t. tagjai a f. é. február hó 11-én délelőtt 9 órakor özv. Jakob helyiségeiben megtartandó

XVI. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztetettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Ideiglenes elnök választása.
  2. Jegyző és két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
  4. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
  5. Az igazgató és pénztáros fizetésének és a felügyelő bizottság illetményeinek szabályozása.
  9. Öt felügyelőbizottsági tag és két póttag 1 évi időtartamra új választása.
- Bulkesz, 1908. január hó 11-én,

Tartozik

1907. évi Mérleg-számla.

Követel

VAGYON		TEHER					
fők. sz.	K	fők. sz.	K				
67	1907. dec. 31. pénzmaradvány	2503	74 51	Visszleszámitolási számla	2900	—	
18	" Berendezési számla	347	82 62	Leírás utáni tartalékalap	842	02	
57	" Egyleti épület	2400	— 68	Részvényes-tőke	42351	46	
69	" Váltótárca 282 váltó	254430	— 70	Takarékbetéti	207028	63	
				76	Átmenetikamat	3686	45
				65	Egyenleg mint tiszta nyereség	2873	—
		259681	56			259681	56

AZ IGAZGATÓSÁG.

Betegség folytán

egy jól jövedelmező hentes üzlet berendezéssel azonnal kiadó.

Hővehbet özv. Jurenka Samu-né, Vörösmarty-utca 5.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, Főutca 3. szám alatt (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legújabb ízlés szerint berendezett nagy raktáromat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésebb és legelegánsabb tárgyakat **női szoknyákban és egész ruhákban**, mind a legújabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy választékomban **női bluzokban**, még pedig: **selyem-, szövet-, zephir-, vászon- és batisztból** a legdivatosabb módon és a legelegánsabb ízlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzékeny, szigorúan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

148

MEGHIVÓ.

Az Ujvidéki Kereskedők és Iparosok Hitelintézete mint szövetkezet az 1907. üzletévre vonatkozó

rendes közgyűlését

1908. évi február hó 16-án d. e. 11 órakor az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság helyiségében tartja meg, melyre a szövetkezet t. tagjait az alapszabályok 29 és 31 §-aira való hivatkozással meghívjuk.

Az évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át üzlethelyiségünkben ki van téve s a szövetkezeti tagok által betekinthező.

Minden egyes tag, ki a közgyűlésen részt venni akar, részjegykönyvecskéjét köteles a közgyűlés előtt 8 nappal az intézetnél bemutatni, illetve letétbe helyezni, eme feltétel nélkül szavazati jogát nem érvényesítheti.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1907. évről.
2. Az 1907. évi mérleg megállapítása, a tiszta jövedelem felosztása és a felmentvény megadása
3. A szövetkezet felosztásának véglegzése iránti igazgatósági javaslatok.
4. Esetleges indítványok.

Ujvidéki Kereskedők és Iparosok Hitelintézete
m. sz. Igazgatósága.

Meghivó.

Az Ujvidéki Takarékpénztár

folyó évi február 16-án délelőtt 10 órakor saját székházában tartja

XLIII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek az alapszabályok 16.* §-ra való utalással ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása;
2. Igazgatósági jelentés;
3. Mérleg előterjesztése a felügyelő-bizottsági jelentés kíséretében;
4. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása;
5. Az alapszabályok módosítása;
6. A tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatal;
7. A sorrend szerint kilépett 3 igazgatósági tag helyénk betöltése;
8. A felügyelő-bizottság megválasztása és fizetésének megállapítása;
9. Esetleges igazgatósági indítványok.

Az igazgatóság.

* A közgyűlésen résztvehetnek mindazon részvényesek, akik egy vagy több részvény birtokosai s mint ilyenek a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a társulat részvénykönyvében beiktatták s e részvényeiket le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés megtartása előtt legalább 8 nappal az intézetnél letéteményezték.

A mérleg valamint az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések 1908. február hó 9-től az intézet üzleti helyiségében betekinthezők.

Ujvidéki Takarékpénztár.

Mérlog - Számla.

Vagyon

1907. december 31-én.

Teher

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Pénzkészlet a tárcában és a bankoknál	377.700	79			Részvénytőke	1,000.000	—		
Értékpapírok	1,106.499	07			Tartalékalap			312.764	—
Nyugdíjalap értékpapírai	27.950	—			Nyugdíjalap			32.516	52
Váltófára	6,620.029	63			Intézeti háztörlesztési alap			4305	—
Kölesönök:					Betétek:				
jelzálog kötvényekre . . . K	6,523.998	24			rendes betét . . . . . K	3,336.131	85		
községi kötvényekre . . . K	941.878	18			heti betét . . . . . K	218.683	25	3,554.815	10
kezségi kötvényekre . . . K	40.781	18	7,506.657	60	Hitelezők			771.128	87
Előlegek értékpapírokra és ékszerekre	29.545	50			Engedményezett jelzálog kölesönök			6,964.172	26
Intézeti ház	397.717	72			Értékpapírokra vett előleg			782.977	79
Felszerelés	15.700	—			Intézeti házkölesön			220.566	72
Fedezett folyószámlai adások	541.590	19			Visszeszámlított váltók			2,804.139	35
Ujvidéki kendergyárból részesedés	30.000	—			Fel nem vett osztalék			1.340	—
Átmeneti kamatok:					Átmeneti téttelek:				
hátralékos jelzálog-, visszleszámitolási- és					előre bevételezett jelzálog és váltó				
értékpapírok függő kamatai	127.598	20	16,780.988	70	kamatok . . . . . K	131.654	—		
					kamatadó 1907. II. felére K	6.817	20	138.471	20
					Tiszta nyereség			16,587.196	81
								193.791	89
								16,780.988	70
								16,780.988	70

Tartozik

Veszteség- és nyereség-számla

Követel

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Összes költségek	67.803	23			Nyereségáthozat 1907. évről	18.710	26		
Betétkamat	150.367	16			Ingatlan jövedelem	19.268	—		
Kamatadó:					Kamatok: váltók után . . . . . K	410.638	38		
betét kamat után . . . . . K	15.036	71			kölesönök után . . . . . K	445.901	59		
elsőbbsége részvények után K	1.200	—	16.236	71	előlegek után . . . . . K	2.467	22		
Visszeszámitolási kamat	191.565	12			értékpapírok után . . . . . K	70.446	41	929.453	60
Folyószámlai kamat	34.249	31			Jntalékok és egyéb nyereségek	62.725	18	1,030.157	04
Engedm. kölesönökre fizetett kamat	352.322	82							
Leírás a berendezésből	1.737	—							
Kamatozások:									
5% a nyugdíjalapra . . . . . K	1.548	40							
5% a háztörlesztési alapra K	205	—	1.753	40					
Adók	20.330	40	836.365	15					
Tiszta nyereség				193.791	89				
								1,030.157	04

Ujvidék, 1907. évi december hó 31-én.

GÖBEL LAJOS s. k.,
pénztárnok.

AZ IGAZGATÓSÁG:

SZÉLIG JÓZSEF s. k.,
h. főkönyvelő.

Balassa s. k., Czeypek Jos. St. s. k., Herger Ágoston s. k., Dr. Kleiszner Gusztáv s. k., Leitner s. k., Rösler Albert s. k.
vezérigazgató. elnök.

Schwarz Ármin s. k., Szalay Lajos s. k., Dr. Szlezák Lajos s. k., Winkle István s. k.

Jelen mérleget, a csatolt veszteség- és nyereség számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, azok egyes tételeit a megejtett leltározás után a főkönyvvel és a tényleg meglevő értékekkel megegyezőnek s törvény és alapszabályaink értelmében felállítottak találtuk.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Brunner Ede s. k., Kovács J. s. k., Dr. Oesterreicher Samu s. k., Szepesi Sándor s. k.
elnök.

Regisztrált Művelődési Központjában Ujvidéken.